

SKAL BEHANDLES I Utvalg	Møtedato	Saksnr
Formannskap	10.05.2023	039/23
Kommunestyret	25.05.2023	036/23

Saksbeh.:	Else-Marit Sætaberget	Arkiv:	23/766	Arkivsaknr.:	K2-X99
-----------	-----------------------	--------	--------	--------------	--------

Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel

Kommunedirektørens INNSTILLING

Det legges opp til en prosess rundt forenkling av planstrategien samt tilrettelagt diskusjon om revidering av samfunnsdelen slik beskrevet i KS-FoU «*Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel*». Dette gjennomføres uavhengig av eventuell innlemmelse i KS-prosjekt der Kongsvinger kommune har søkt om deltakelse.

25.05.2023 Kommunestyret

Votering:
Enstemmig vedtatt

KS - 036/23 Vedtak

Det legges opp til en prosess rundt forenkling av planstrategien samt tilrettelagt diskusjon om revidering av samfunnsdelen slik beskrevet i KS-FoU «*Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel*». Dette gjennomføres uavhengig av eventuell innlemmelse i KS-prosjekt der Kongsvinger kommune har søkt om deltakelse.

10.05.2023 Formannskap

Votering:
Vedtaket var enstemmig.

FS - 039/23 Vedtak

Det legges opp til en prosess rundt forenkling av planstrategien samt tilrettelagt diskusjon om revidering av samfunnsdelen slik beskrevet i KS-FoU «*Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel*». Dette gjennomføres uavhengig av eventuell innlemmelse i KS-prosjekt der Kongsvinger kommune har søkt om deltakelse.

Saksopplysninger:

Kommunesektorens organisasjon (KS) ga i september 2022 ut FoU- «*Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel som lokalpolitisk styringsverktøy*». Dette har vært et prosessrettet FoU-prosjekt der flere kommuner har deltatt. Rapporten redegjør for anbefalinger for å styrke samfunnsdelen som nettopp et lokalpolitisk styringsverktøy, og peker på viktigheten av god kobling til valgperiodene og økonomiplanen, -dette i tråd med bestemmelsene i PBL samt Kommuneloven.

Bakgrunn

En utfordring har vært omfattende og lange planprosesser som vanskeliggjør muligheten til å knytte samfunnsdelen til valgperiodene og det nye kommunestyrets politikk. Samfunnsdelen blir dermed ofte en enkelt plan, og ikke en del av det rullerende plansystemet. Skal samfunnsdelen bli lokalpolitikkenes viktigste styringsverktøy, må den trekke opp de lange linjene for kommunens utvikling og samtidig vise satsninger for valgperioden som det nye kommunestyret mener skal ha prioritet.

Kommuneplanens samfunnsdel

Samfunnsdelen er kommunens overordnede plan der utfordringer, muligheter, nasjonale- og regionale føringer samt kommunestyrets politikk settes under diskusjon. Prosessen rundt samfunnsdelen er en arena der folkevalgte kan utøve samfunnsutviklerrollen, og den kan i tillegg være en god arena for folkevalgtopplæring. Administrasjonen har en fasilitator- og planfaglig rolle.

Planstrategi og planprogram for samfunnsdelen

I KS-FoU-prosjektet som ligger til grunn for «*Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel*» har deltakende kommuner valgt å enten:

1. slå sammen den kommunale planstrategien og planprogrammet for samfunnsdelen til et «oppstartsdokument»
2. integrere planstrategien i handlings- og økonomiplanen og lage et enkelt planprogram for samfunnsdelen.

Etter gjeldende regelverk må kommunen gjøre forenklinger så langt regelverket tillater dette. Ved eksempelvis å innpasse planstrategien i handlings- og økonomiplanen også i valgåret, gis en forenkling og et tidsskyv for kommunestyrets diskusjon om innholdet i gjeldende samfunnsdel.

«Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel»

Basert på anbefalingene fra FoU-prosjektet vil det også bli utviklet et «eget spor» i KS sitt Folkevalgtprogram som tilbys kommuner som planlegger for «*Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel*». Kongsvinger kommune har meldt sin interesse for å delta i dette prosjektet. Imidlertid er det begrenset antall plasser, og det er ennå usikkert om Kongsvinger blir en av disse kommunene.

Det er mulig å legge opp til en tilsvarende prosess for arbeidet med kunnskapsgrunnlaget, planstrategien og kommuneplanens samfunnsdel slik skissert i KS-FoU uavhengig av eventuell deltakelse i KS-prosjekt. Utarbeidelse av kunnskapsgrunnlaget bør skje allerede i valgåret, og skal brukes til å skape konsensus om utfordringer og muligheter fremover. Det er viktig at kunnskapsgrunnlaget settes under diskusjon i den tidlige samskapende fasen mellom politikk og administrasjon. Et kunnskapsgrunnlag er aldri verdinøytralt, siden det må gjøres valg rundt hva som skal trekkes frem og vektlegges.

Medvirkning:

Tema er diskutert med formannskapet i møte 29. mars 2023, samt i kontaktutvalget i møte 03. mai 2023.

Vurdering:

Kommunedirektøren støtter KS sin anbefaling om å forenkle prosessen med den lovpålagte kommunale planstrategien. Erfaringene viser at arbeidet med planstrategi i liten grad bidrar til å styrke den folkevalgte styringen, og den vanskeliggjør effektive prosesser for samfunnsdelen tidlig i valgperioden.

Ved å utarbeide kunnskapsgrunnlaget allerede i valgåret, kan prosessen med planstrategien forenkles og man kan få et vedtak på denne tidligere enn normalt. Dermed frigjøres også ressurser til å jobbe med samfunnsdelen tidlig i kommunestyreperioden.

Satsningen «*Ny agenda for samfunnsdelen*» legger opptil at hvert nye kommunestyre tidlig i kommunestyreperioden får en godt administrativt tilrettelagt diskusjon om både de lange linjene i kommuneutviklingen samt satsningsområdene i gjeldene kommuneplan. Hvorvidt kommunen velger å ikke revidere samfunnsdelen eller gjennomføre en helt eller delvis revisjon, skjer på bakgrunn av at det nye kommunestyret får en reell diskusjon rundt utfordringer, føringer og prioriteringer. Dette vil gi det nye kommunestyret et tidlig eierskap til styringsdokumentet. Kommunedirektøren anbefaler at det legges opp til en prosess rundt forenkling av planstrategien, samt tilrettelegger diskusjon om revidering av samfunnsdelen tidlig i kommunestyreperioden slik beskrevet i KS-FoU «*Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel*». Dette gjennomføres uavhengig av eventuell innlemmelse i KS-prosjekt der Kongsvinger kommune har søkt om deltakelse.

Konklusjon og oppsummering:

Kommuneplanens samfunnsdel er den overordnede planen i kommunens plansystem, og styringsverktøyet som skal følges opp av organisasjonen. Det er derfor viktig at samfunnsdelen er forankret hos kommunedirektøren: ansvaret for oppfølging av planen ligger i kommunens ledergruppe.

Et systematisk og forenklet arbeid med samfunnsdelen i hver valgperiode vil gi læring, utvikling og eierskap, og samfunnsdelen vil dermed bli et styringsdokument som følger samfunnsutviklingen.

Kommunedirektøren innstiller på at Kongsvinger kommune forenkler prosessen med planstrategien og øvrig følger prosess slik anbefalt fra KS-FoU «*Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel*»